

นักวิจัยไทยคิด‘ทำหมัน’ยุง ไล่ใช้เลือดออก-‘ชิคุนกุนยา’ ‘บราซิล’ เชิญโชว์‘ต้นแบบ’ ‘ชิคา’ ติดผ่านเพศสัมพันธ์

ต่อจากหน้า 1

‘ทำหมัน’ยุง

เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุฑา ผู้เชี่ยวชาญด้านสมอง ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงข้อกังวลเรื่องการแพร่เชื้อไวรัสชิคาจากคนสู่คน ว่า มีโอกาสเนื่องจากมีรายงานที่ดีพิมพ์ในวงการแพทย์ระดับนานาชาติระบุพบกรณีศึกษา 2 ราย ในปี 2008 และ ปี 2013 โดยในปี 2008 เป็นรายแรกไปทำงานอยู่ในประเทศเซเนกัล และกลับมาสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่ามีอาการของไข้ชิคา แต่ช่วงแรกไม่แสดงอาการมากนัก และมีเพศสัมพันธ์กับภรรยา จนพบว่าอสุจิมียูสเชื้อไปพบแพทย์และตรวจพบเชื้อขณะที่ภรรยาก็มีอาการและพบเชื้อเช่นกัน ส่วนอีกรายในปี 2013 เป็นชาวเกาะตาฮิติ พบว่าตัวเองมีเลือดออกในน้ำอสุจิ จึงไปพบแพทย์ ซึ่งรายนี้มีอาการไข้ ปวดเมื่อยตามตัว และปวดข้อ เมื่อตรวจอย่างละเอียดจึงพบว่าเชื้อชิคาเช่นกัน

“ทั้งนี้พบว่าเชื้อชิคาสามารถอยู่ในเลือดของเราได้เฉลี่ยประมาณ 5-6 วัน โดยจะแสดงอาการออกมาประมาณ 2-3 วัน อย่างไรก็ตาม การตรวจหาเชื้อชิคา ไม่ใช่แค่ตรวจจากเลือด แต่ยังตรวจในน้ำปัสสาวะได้ ซึ่งในหัตถ์ปฏิบัติการของจุฬาฯ สามารถตรวจยืนยันได้สองทาง ทั้งเลือดและปัสสาวะ” ศ.นพ.ธีระวัฒน์กล่าว

ผู้สื่อข่าวถามว่า แสดงว่าหากคู่สามีภรรยา มีอาการไข้เพียงเล็กน้อยก็ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ ศ.นพ.ธีระวัฒน์กล่าวว่า จากรายงานระบุเช่นนั้น แต่ก็ไม่ใช่ว่าต้องวิตกกังวลไปหมด คู่สามีภรรยายังมีเพศสัมพันธ์กันได้ เพียงแต่ผู้ชายก็สวมถุงยางอนามัยป้องกัน แต่ในส่วนผู้หญิงนั้น ขณะนี้ยังไม่มียางอนามัยที่จะติดบริเวณช่องคลอดหรือระบบสืบพันธุ์ของเพศหญิงแต่อย่างใด

ศ.นพ.ยง ภูววรรณ หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญ

เฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ กล่าวว่า ไวรัสชิคาสามารถถ่ายทอดผ่านทางน้ำนม และสายรกได้ด้วย เมื่อรับเชื้อเข้าไปแล้วจะมีระยะฟักตัว 2-7 วัน โดยช่วง 2-5 วันแรกจะมีไข้ขึ้นตามตัว ปวดเมื่อย อากาเรคล้ายไข้เลือดออก และโรคที่นำโดยยุง โรคนี้ไม่ได้น่ากลัวอย่างโรคไข้เลือดออก แต่ที่เป็นปัญหาคือทำให้ทารกแรกคลอดมีศีรษะเล็ก พิจารทางสมองแต่กำเนิด ถ้าจะเปรียบชื่อก็คือเหมือนโรคหัดเยอรมันที่ไม่ได้รุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต แต่ทำให้เด็กพิการ

รศ.ปัทมาภรณ์ กฤตยพงษ์ หัวหน้าหน่วยวิจัยเพื่อความเป็นเลิศพาหะ และโรคที่นำโดยพาหะ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดเผยว่า ที่ผ่านมา ได้ศึกษาวิจัยจนประสบความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีชีวภาพกำจัดยุงลาย โดยการนำแบคทีเรียของยุงลายสวน และยุงรำคาญ มาพัฒนาและใส่ลงไปในยุงลายบ้าน โดยเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวจะมีความต้านทานต่อโรคไข้เลือดออกได้ จากนั้นได้นำมาฉายรังสีเพื่อให้ยุงเป็นหมัน โดยจะทำการเพาะในยุงตัวผู้เท่านั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างเพาะเพิ่มจำนวนให้มากพอ และภายใน 2-3 เดือนนี้จะนำไปปล่อยในพื้นที่นำร่องที่ อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา เพื่อให้ยุงที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีชื่อว่า “TH AB” ไปผสมพันธุ์กับยุงตัวเมียที่เป็นยุงลายบ้านทั่วไป ซึ่งจะทำให้ควบคุมปริมาณยุงลายได้ และไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงหรือผลกระทบต่อระบบนิเวศจนเกิดสายพันธุ์ใหม่ เนื่องจากไม่ได้มีการดัดแปลงพันธุกรรม แต่เป็นการใช้เทคนิคทางชีวภาพเท่านั้น

“ที่น่าสนใจคือ จากความสำเร็จครั้งนี้จะมีการประชุมระดับนานาชาติ โดยองค์การอนามัยโลก และทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) จะจัดงานประชุมควบคุมโรคที่ประเทศบราซิล ในวันที่ 22-26 กุมภาพันธ์ 2559 ซึ่งได้เชิญทีมวิจัยไปด้วยในฐานะผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นต้นแบบให้ประเทศอื่นๆ นำไปควบคุมปริมาณยุงต่อไป ถือ

เป็นครั้งแรกของโลกที่เราพัฒนาสายพันธุ์ยุงให้ป้องกันไข้เลือดออก ใช้ชิคุนกุนยา ได้ ส่วนชิคาในหลักการน่าจะควบคุมได้ แต่จะศึกษาอย่างละเอียดอีกครั้ง” รศ.ปัทมาภรณ์กล่าว

ด้าน รศ.สุพัตรา ทองรุ่งเกียรติ นักวิจัยภาควิชาภูมิวิทยาการแพทย์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหิดล กล่าวว่า ยุงลายที่เป็นพาหะโรคติดต่อไวรัสชิคา เป็นชนิดเดียวกับยุงพาหะไวรัสของไวรัสแดง ก็คือชิคุนกุนยา แต่สำหรับประเทศไทยเชื่อว่ายุงลายที่มีเชื้อชิคาจะมีปริมาณน้อย สะท้อนได้จากที่พบผู้ป่วยโรคชิคาน้อย แตกต่างจากโรคไข้เลือดออก ที่พบว่ามีผู้ป่วยจำนวนมากเท่ากับยุงลายมีเชื้อไวรัสแดงก็ปริมาณมากด้วย ผลการศึกษาพบว่าในเดือนเมษายนจะเป็นช่วงเวลาที่ยุงมีเชื้อไวรัสแดงก็มากที่สุด ซึ่งเป็นหน้าแล้ง เพราะฉะนั้นการระบาดของไข้เลือดออกก็จะเกิดในหน้าฝน การจะควบคุมโรคต้องทำตั้งแต่ช่วงหน้าแล้งที่ยุงมีปริมาณเชื้อมาก สำหรับประเทศไทยจึงยังถือว่าไวรัสแดงก็ยังเป็นเจ้าถิ่นที่พบเชื้อในตัวยุงลายมากที่สุด ทั้งนี้เชื้อไวรัสที่นำโดยยุงจะอยู่ในกระแสเลือดราว 10 วัน ดังนั้นหากยุงกัดในช่วงเวลานี้ก็จะได้รับเชื้อ แต่ถ้าพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วก็จะไม่ได้เชื้อ โดยยุงที่กินเลือดจะเป็นยุงตัวเมียเท่านั้น และเป็นพาหะของโรค การป้องกันโรคที่ดีที่สุดคือต้องทำลายวงจรของยุงลายด้วยการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย หากไม่ช่วยกันก็จะทำให้ปริมาณยุงที่เป็นพาหะของโรคมากขึ้น

สำนักข่าวเอเอฟพีและรอยเตอร์รายงานว่าการแพร่เชื้อไวรัสชิคาผ่านการมีเพศสัมพันธ์เป็นครั้งแรกที่สหรัฐอเมริกา โดยเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ สำนักงานสาธารณสุขในรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ยืนยันว่าพบการแพร่เชื้อไวรัสชิคาผ่านการมีเพศสัมพันธ์ และไม่น่าจะเกิดจากการถูกยุงกัด โดยสำนักงานสาธารณสุขดัลลัส เคาน์ตี รัฐเท็กซัส เปิดเผยผ่านทางทวิตเตอร์ ระบุว่า ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสชิคารายนี้ติดเชื้อผ่านทางเพศสัมพันธ์กับคนที่เพิ่งเดินทางกลับมาจาก

ประเทศเวเนซุเอลา ขณะที่ผู้ติดเชื้อไม่ได้เดินทางไปยังประเทศแถบอเมริกาใต้ที่มีการแพร่ระบาดอยู่แต่อย่างใด

ข่าวระบุว่าโดยทั่วไปแล้วผู้ติดเชื้อไวรัสซิกาจะเกิดจากการถูกยุงลายกัด ซึ่งหากมีการแพร่เชื้อผ่านการมีเพศสัมพันธ์จริงก็ถือว่าเป็นพัฒนาการที่น่ากลัวของเชื้อไวรัสซิกา เพราะที่ผ่านมาในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และยุโรป จะพบผู้ป่วยซิกาที่เพิ่งเดินทางกลับจากประเทศที่มีการแพร่ระบาดเท่านั้น

ดร.ทอม ฟรีเดน ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (ซีดีซี) ของสหรัฐอเมริกา เปิดเผยมานทางทวิตเตอร์ ยืนยันว่าพบผู้ป่วยซิการายแรกในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่ได้เดินทางไปยังประเทศที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสซิกาแต่อย่างใด แต่ทางซีดีซียังไม่ได้ตรวจสอบว่ามีการแพร่เชื้อไวรัสซิกานี้อย่างไร พร้อมกับแนะนำให้ผู้ชายใช้ถุงยางอนามัยหากจะมีเพศสัมพันธ์หลังจากเดินทางมาจากประเทศที่มีการระบาดของไวรัสซิกา และสตรีมีครรภ์ก็ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสน้ำอสุจิของชายที่เสี่ยงติดไวรัสเหล่านี้

ขณะที่รอยเตอร์รายงานว่า ประเทศบราซิลที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่จะจัดขึ้นที่นครรีโอเดจาเนโร ในเดือนสิงหาคมนี้ กลายเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากไวรัสซิกามากที่สุด โดยมีทารกที่เกิดมาและมีขนาดศีรษะเล็กผิดปกติมากกว่า 4,000 คน ที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับไวรัสซิกา มีรายงานว่า บริษัทจูโน แลบบอราทอรีส์ ผู้ผลิตสเปรย์ไล่ยุงเล็กๆ รายหนึ่งของออสเตรเลีย ได้กลายเป็นสปอนเซอร์ไล่ยุงรายแรกให้กับทีมโอลิมปิกของออสเตรเลีย โดยทางบริษัทจัดเตรียมเจลไล่ยุง 1,000 ขวดสำหรับชาวออสเตรเลียที่ต้องเดินทางไปนครรีโอเดจาเนโรในเดือนสิงหาคมนี้

ด้านประธานาธิบดีดิลมา รุสเซฟฟ์ แห่งบราซิล กล่าวว่า รัฐบาลจะเดินทางกำจัดยุงซึ่งเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสซิกา เนื่องจากตอนนี้ยังไม่มียาหรือยาที่สามารถรักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสซิกาได้ วิธีเดียวที่จะลดการระบาดได้คือการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง โดยบราซิลและสหรัฐอเมริกาเตรียมทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาวัคซีนขึ้นมาให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของไวรัสซิกา